

Надал С. В.

Міський голова м. Тернополя, магістр з фінансів

Спасів Н. Я.

кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів суб'єктів господарювання і страхування ТНЕУ, доцент кафедри фінансів ІФНТУНГ

ОЦІНКА ПОДАТКОВИХ НАДХОДЖЕНЬ У КОНТЕКСТІ ДОХОДІВ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ

Доходи місцевих бюджетів є основою фінансової бази органів місцевого самоврядування та вирішальним фактором регіонального розвитку. Аналіз доходів будь-якого бюджету починають з визначення змін у їх структурі. Дані для обчислення та аналізу беремо зі звітностей про виконання міського бюджету м. Івано-Франківська по доходах за 2013-2015 роки [32]. На основі цих даних необхідно провести вертикальний аналіз, тобто розрахувати питому вагу кожної складової доходів бюджету у загальній їх кількості. Результати розрахунків представлені в таблиці 1.

Таблиця 1

Структура доходів бюджету м. Івано-Франківська за 2013-2015рр.

Показник	2013 рік		2014 рік		2015 рік	
	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%
1	2	3	4	5	6	7
Податкові надходження	417 171,9	49,85	441 710,6	45,11	546 356,80	38,86
Неподаткові надходження	46 351,8	5,54	51 129,4	5,22	93 557,50	6,65
Доходи від операцій з капіталом	7 861,9	0,94	12 841,8	1,31	23 662,50	1,68
Офіційні трансферти	364 703,3	43,58	405 882,8	41,45	734 512,30	52,24
Цільові фонди	838,3	0,10	67 671,3	6,91	8 005,70	0,57
Всього доходів	836 927,2	100,0	979 235,9	100,0	1 406 094,8	100,0

Для наочності наведемо на рисунку 1 структуру доходів бюджету м. Івано-Франківська за 2013-2015 роки.

Найбільшу частку в структурі доходів бюджету м. Івано-Франківська за 2013-2015рр. займають податкові надходження, для яких відмічена тенденція до зменшення протягом аналізованого періоду. У 2013 році їх частка становила 49,85% і протягом 2014-2015 років зменшилася до рівня 38,86%. В той час як спостерігається зменшення цієї групи надходжень, одночасно відбувається збільшення питомої ваги офіційних трансфертів з державного бюджету з 43,58% у 2013р. до 52,24% у 2015 р. Відмітимо, що така тенденція є негативною, оскільки для забезпечення реальної самостійності органів місцевого самоврядування у вирішенні покладених на них завдань ці органи повинні мати надійні та гнучкі джерела власних доходів, а не наповнювати свій бюджет за рахунок коштів з державного бюджету.

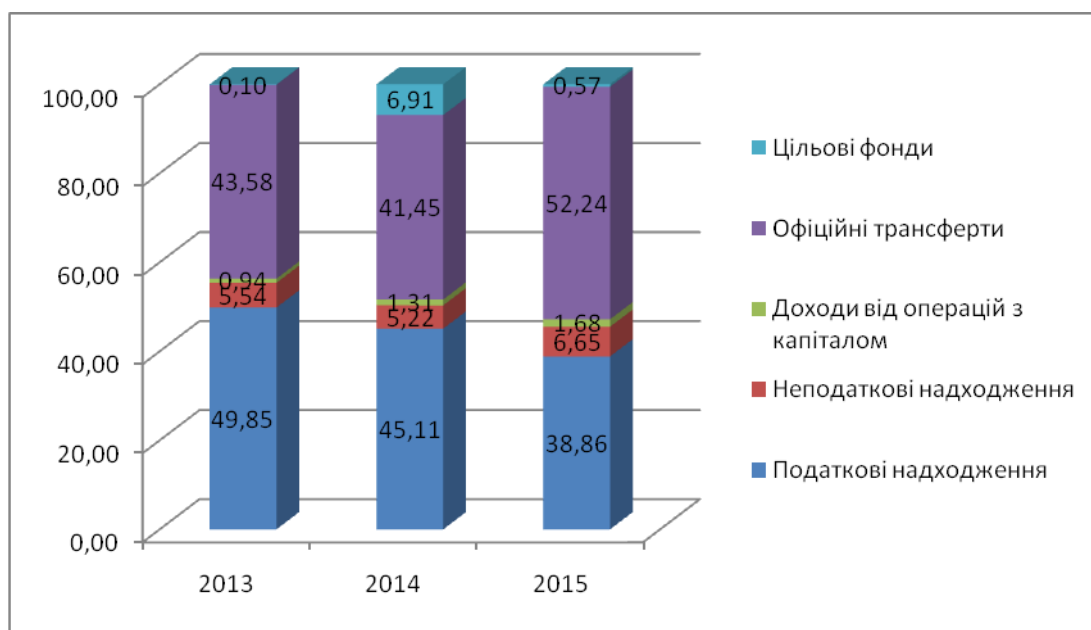

Рисунок 1. Структура доходів бюджету м. Івано-Франківська за 2013-2015 роки, %

Оскільки серед доходів бюджету м. Івано-Франківська провідне місце займають податки і збори, то необхідно розглянути структуру податкових надходжень. Склад та структура податкових надходжень наведені у таблиці 2.

Склад і структура податкових надходжень бюджету м. Івано-Франківська

Податкові надходження	2013		2014		2015	
	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%
1	2	3	4	5	6	7
Податок на доходи фізичних осіб	315 143,6	75,54	327 264,1	74,09	320 043,5	58,58
Податок на прибуток підприємств	-	-	530,5	0,12	3 269,4	0,60
Плата за землю	41 629,3	9,98	45 157,9	10,22	-	-
Акцизний податок з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлю підакцизних товарів	-	-	-	-	73 965,2	13,54
Місцеві податки	58 679,3	14,07	68 139,2	15,43	148920	27,26
-збір за провадження деяких видів підприємницької діяльності	6 134,0	10,45	6 259,2	9,19	-	-
-збір за першу реєстрацію транспортного засобу	3 961,8	6,75	2 698,2	3,96	-	-
-податок на майно		0,00		0,00	71 109,0	47,75
-єдиний податок	47 877,0	81,59	58 422,6	85,74	77 554,2	52,08
-інші місцеві податки	706,5	1,20	759,2	1,11	256,8	0,17
Інші податки і збори	1 719,70	0,41	618,9	0,14	158,7	0,03
Всього податкових надходжень	417 171,9	100	441 710,6	100,00	546 356,8	100,00

Не можна не зауважити, що в структурі податкових надходжень податок на доходи фізичних осіб зберігає позицію найвагомішого за обсягом джерела дохідної частини місцевого бюджету. Проте частка податку у структурі бюджету м. Івано-Франківська протягом аналізованого періоду поступово знижувалася від 75,54% у 2013 році до 58,58%, що є негативним явищем.

Позитивним явищем у структурі податкових надходжень бюджету є зростання частки місцевих податків і зборів у 2015 р. у 1,9 рази в порівнянні з 2013 р. до рівня 27,26% у 2015 році. Дане зростання відбувається в першу чергу за рахунок єдиного податку та податку на майно, які у 2015 році становили 52,08% та 47,75% відповідно. Також слід відмітити що у зв'язку зі змінами до Бюджетного та Податкового кодексу у 2015 році місцевий

бюджет наповнився за рахунок акцизного податку з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлю підакцизних товарів, питома вага якого становить 13,54%.

Провівши аналіз податкових надходжень у контексті доходів бюджету м. Івано-Франківська, слід відмітити про їх перманентне зростання, що позитивно впливає на нарощування дохідної бази місцевого бюджету на 65,35% і є позитивною тенденцією на фоні кризових явищ на макрорівні.

Література

1. Офіційний сайт міста Івано-Франківська [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.mvk.if.ua/budget>